

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 136. sjednici, održanoj dana 19.03.2018. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Informacija o naknadi troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica u 2017. godini, Ministarstva za boračka pitanja i čini sastavni dio ovog zaključka.

II.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/18.
Datum, 19.03.2018. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za boračka pitanja,
1x Ministarstvo finansija,
1x a/a.

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosna i Hercegovina

Zeničko-dobojski kanton

MINISTARSTVO ZA BORAČKA PITANJA

I N F O R M A C I J A

**o naknadi troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova
njihovih porodica u 2017. godini**

Zenica, februar 2018.godine

I Uvod

Zdravstvena zaštita građana, u smislu važećih zakonskih propisa podrazumijeva skup mjera, aktivnosti i postupaka na unapređenju prava na život, očuvanje i poboljšanje zdravlja ljudi, koje poduzima Federacija BiH, kantoni, općine, zdravstvene ustanove, kao i druga pravna lica i građani. Svi subjekti u tom smislu, dužni su osigurati i obezbjediti organizovanje i provođenje zdravstvene zaštite u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Posebna je obaveza i dug Kantona i općina u osiguranju kvalitetne zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica koji su odbranili tekovine i cjelovitost države Bosne i Hercegovine, a od kojih su mnogi i sa trajnim oštećenjima organizma i teško narušenog zdravlja.

Zakonom o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO kantona" br. 1/14, u daljem tekstu: Zakon), osigurana je realizacija prava, odnosno uređeni su uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava, kao i druga pitanja od značaja za branioce i članove njihovih porodica koji imaju prebivalište na području ZE-DO kantona, kao i povratnike u RS koji ostvaruju osnovna prava iz branilačko-invalidske zaštite u općinama Kantona ili koji su na evidenciji nadležnog organa za vojne evidencije u općinama Kantona.

Članom 6. Zakona utvrđen je prošireni obim prava iz oblasti zdravstvene zaštite, koji uz pravo na zdravstvenu zaštitu za lica koja nisu zdravstveno osigurana i ukoliko to pravo ne mogu ostvariti po drugom osnovu, podrazumijeva i pravo na nabavku ortopedskih i drugih pomagala i njihovu opravku, te osiguranje potrebnih lijekova i pomoći u liječenju, kao i sanitetskog materijala za liječenje rana i povreda, posljedično vezanih za učešće u ratu. Skupština ZE-DO kantona posebnim propisom utvrdila je ova prava i to donošenjem podzakonskog akta - Odluke o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica.

Predmet ove informacije se odnosi na Poglavlje III. Liječenje i nabavka lijekova Odluke kojom se utvrđuje način i postupak ostvarivanja prava na liječenje i nabavku lijekova branilaca i članova njihovih porodica, odnosno ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć u svrhu:

- a) naknade troškova specijalističkih pregleda, nabavke lijekova i sanitetskog materijala za potrebe ratnih vojnih invalida, a u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu;
- b) liječenja i nabavke lijekova za potrebe lica iz člana 2. i 4. Odluke i članove njihovih porodica. Ostvarivanje prava vrši se u okviru nadležnosti Ministarstva za boračka pitanja Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).

II Normativna regulativa

Ustavom Federacije BiH propisano je donošenje propisa o ostvarivanju prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica u nadležnosti Federacije i Kantona.

Prava iz oblasti zdravstvene zaštite branilaca i članova njihovih porodica regulisana su slijedećim federalnim i kantonalnim propisima:

- Poglavlje I. Zdravstvena zaštita, član 6. ostvarivanje prava- stav 1., 2. i 3. Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO kantona br. 1/14");
- Odluka o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO" br. 4/15);
- Programom utroška sredstava Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2017. godinu planiranih u poziciji Ministarstva za boračka pitanja usvojenog Zaključkom Vlade broj: 02-14-2481/17. od 23.02.2017.godine (u daljem tekstu: Program utroška), na razdjelu 24, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614200- "Tekući transferi

pojedincima" subanalitika-OAD 214 "Pomoć za liječenje i nabavku lijekova" za navedenu svrhu planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 850.000,00 KM. Izmjenama i dopunama Budžeta Zeničko-dobojskog kantona od 30.11.2017. godine („Sl.novine ZDK“ broj:13/17.) planirana sredstva uvećana su za 100.000,00 KM, tako da su na navedenoj poziciji "Pomoć za liječenje i nabavku lijekova" u 2017. godini bila raspoloživa sredstva u ukupnom iznosu od 950.000,00 KM (devetstotinapedesetthiljada konvertibilnih maraka).

III Realizacija prava u 2017. godini-naknada troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica

Odlukom o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za braniocima i članove njihovih porodica kao podzakonskim aktom, kojom je kao prošireni obim prava iz oblasti zdravstvene zaštite Poglavljem III utvrđeno i pravo na liječenje i nabavku lijekova, su utvrđeni uvjeti, način i postupak ostvarivanja istog.

Ova informacija sadrži podatke o dodjeljenim budžetskim sredstvima sa transfera Ministarstva u svrhu liječenja i nabavke lijekova za braniocima i članove njihovih porodica od 01.01. do 31.12.2017.godine.

Sadržina prava –liječenje i nabavka lijekova

Branioци i članovi njihovih porodica u skladu sa uvjetima, načinom i po postupku utvrđenom Odlukom ostvaruju pravo na novčanu pomoć u svrhu:

- a) naknade troškova specijalističkih pregleda, nabavke lijekova i sanitetskog materijala za potrebe ratnih vojnih invalida u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu;
- b) liječenje i nabavka lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica- korisnici prava iz člana 2. i 4. Odluke i članova njihovih porodica.

Članom 26. Odluke definisani su posebni uslovi za ostvarivanje prava koji podnosioci zahtjeva moraju da ispune i to:

- a) da imaju prebivalište na području Kantona u trajanju od najmanje 24 mjeseca (osim povratnika u Republiku Srpsku);
- b) da postoje evidentirani troškovi liječenja i kupovine ordiniranih lijekova koji nisu na esencijalnoj listi;
- c) da u toku tekuće godine nisu primili ovaj vid pomoći za liječenje istog oboljenja.

Naglašavamo da se posljednji uslov izuzima u smislu podnošenja zahtjeva od strane ratnih vojnih invalida koji traže novčanu pomoć za obavljene specijalističke preglede i nabavku lijekova i sanitetskog materijala, a sve u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu. Također izuzetak od ovog uslova se odnosi i u slučajevima apliciranja zahtjeva za naknadu troškova liječenja teških oboljenja kao što su turbekuloza, maligna oboljenja, endemska nefropatija, hiruške intervencije na srcu i mozgu, degenerativnih oboljenja centralnog nervnog sistema, infarkta (srčani i moždani), oboljenja mišićnog sistema, paralize i drugih teških oboljenja. Dešavalo se da podnosilac zahtjeva na početku godine aplicira za pomoć u liječenju srčanog oboljenja ili operativnog zahvata na nekom organu, a u drugoj polovini godine dobije karcinogeno oboljenje koje se liječi operativno i kemo, radio, ili nekom drugom vrstom terapije za koju je neophodno jačati imunitet organizma, a isto nastaje pojačanom i specifičnom ishranom, te raznim vrstama biljnih lijekova i čajeva. Također, izuzetak su slučajevi kada podnosilac zahtjeva dobije sredstva za pomoć u liječenju za jednog člana, a u toku godine u porodici oboli on ili neki drugi član od nekog drugog teškog oboljenja.

Članom 24. Odluke definisano je da se pod troškovima liječenja podrazumijevaju i troškovi prevoza veći od 50,00 KM ostvareni u jednom mjesecu, pri čemu se visina novčane pomoći cijeni kroz broj odlazaka u zdravstvenu ustanovu u određenom vremenskom periodu.

Korisnici prava i podnošenje zahtjeva

Korisnici prava utvrđeni su članom 2. i 4. Odluke, a to su:

- dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja;
- ratni vojni invalidi;
- demobilizirani branioци koji su u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995. godine u sastavu Oružanih snaga proveli najmanje 24 mjeseca, odnosno 12 mjeseci, ukoliko su u OS pristupili kao maloljetno lice ili neposredno po punoljetstvu;
- članovi porodice šehida, poginulih, umrlih i nestalih branilaca, umrlih ratnih vojnih invalida;
- članovi uže porodice poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja i umrlih demobiliziranih branilaca.
- Posebni korisnici prava utvrđeni su članom 4. Odluke i to:
- djeca šehida, poginulih, umrlih, nestalih branilaca, kojim je prestalo pravo na porodičnu invalidninu do navršene 35. godine života;
- djeca poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja kojim je prestalo pravo na mjesečni novčani dodatak i djeca umrlih ratnih vojnih invalida koja nisu korisnici prava na porodičnu invalidninu do navršene 30.godine života;
- djeca umrlih demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine i koja su sa istim živjela u zajedničkom domaćinstvu ili su ih isti izdržavali najmanje posljednju godinu dana prije smrti, do navršene 30.godine života;
- udovice umrlih demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine i koje su sa istim živjele u braku najmanje dvije posljednje godine dana prije smrti, pod uvjetom da nemaju druge prihode i da nisu stupile u brak ili vanbračnu zajednicu, i
- roditelji umrlih ratnih vojnih invalida ili demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine, ukoliko su ih isti izdržavali posljednju godinu dana prije smrti.

Pojmovi i definicije iz Odluke upotrebljeni su u skladu sa odredbama važećih federalnih propisa, te Zakona Kantona.

Podnošenje zahtjeva

Zahtjev za ostvarivanje prava ratnih vojnih invalida, kao i ostalih kategorija utvrđenih Odlukom podnose se nadležnoj službi za poslove branilačko-invalidske zaštite grada-općine u kojoj podnosilac zahtjeva ima prebivalište zajedno sa nalazom nadležne zdravstvene ustanove, odnosno ljekara specijaliste i drugim dokazima iz kojih je vidljiva opravdanost zahtjeva, na obrascu kojeg je propisalo Ministarstvo i uz kojeg se obavezno prilaže i dokaz o statusu branioca i člana njegove porodice, fotokopija lične karte, dokaz o prebivalištu, kućna lista, te dokaz o prihodima članova domaćinstva.

Postupak po zahtjevu

U postupku po zahtjevu gradska-općinska služba u kojoj je podnesen zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu pomoć po ovoj Odluci dužna je u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva utvrditi kompletnost podnesene dokumentacije i zahtjevati otklanjanje uočenih nedostataka i eventualnu dopunu dokumentacije, a u slučaju potrebe izvršiti neposredan uvid u stvarima iz zahtjeva, sačiniti izvještaj o socijalno-ekonomskoj situaciji podnosioca zahtjeva, te obrazložen prijedlog o visini novčane pomoći ili odbijanju zahtjeva sa kompletnom dokumentacijom dostaviti Ministarstvu na dalje rješavanje.

Članom 32. stav 1. Odluke utvrđeno je da u postupku po zahtjevu gradska-općinska služba donosi rješenje o odobravanju pomoći ili odbijanju zahtjeva, a članom 32. stav 2. Odluke da o žalbi na rješenje prvostepenog organa rješava Ministarstvo, kao drugostepeni organ.

Odobrovanje sredstava, odbijanje zahtjeva

Odobrovanje novčanih sredstava u svrhu liječenja i nabavke lijekova za braniocima i članove njihovih porodica u 2017. godini vršeno je na način i postupak utvrđen Odlukom. Članom 31. stav 3. Odluke, na osnovu prijedloga Komisije Ministarstva o dodjeli sredstava po podnesenim zahtjevima u pojedinačnim iznosima koji ne prelaze iznos od 2.000,00 KM odlučuje ministar Ministarstva, koji istovremeno utvrđuje dinamiku isplate, a članom 31. stav 4. Odluke utvrđeno je da na obrazložen prijedlog ministra zaključak o dodjeli sredstava u iznosu većem od 2.000,00 KM donosi Vlada Kantona. U 2017. godini donesena su dva zaključka Vlade Kantona kojim su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 12.000,00 KM (po 6.000,00 KM) za dva pripadnika branilačke populacije- demobilizirana branioca iz Zenice u svrhu djelimičnog finansiranja troškova liječenja – nabavke i kupovine dva implantanta kardioverter defibrilatora (AICD i CRT-D ICD) .Odlukom je regulisano i odobrovanje novčane pomoći do 200,00 KM od strane nadležne gradske-općinske službe, koja na osnovu priložene dokumentacije i drugih dokaza iz kojih se mogu utvrditi troškovi liječenja i kupovina lijekova donosi rješenje o odobravanju novčane pomoći do 200,00 KM ili odbijanju zahtjeva. Na iniciranje Ministarstva da nadležne službe grada-općine rješavaju zahtjeve u skladu člana 29. stav (1) Odluke u izvještajnoj godini dostavljeno i realizovano je 703 rješenja sa ukupno isplaćenim sredstvima u iznosu od 121.580,00 KM što je za 200 zahtjeva više u odnosu na 2016.godinu kada su dostavljena 503 rješenja i isplaćeno 87.200,00 KM. Navedenim se ne može biti zadovoljno iz razloga što samo pet od dvanaest nadležnih službi grada-općina Kantona donose rješenja u skladu člana 29. Odluke, a razlog, po mišljenju nadležnih službi je u nedovoljnom poznavanju težine oboljenja (dijagnoza) i strah da nesvjesno oštete korisnika-podnosioca zahtjeva.

Odredbom člana 27. Odluke definisani su slučajevi odbijanja zahtjeva, prema kojem se novčana pomoć neće odobriti:

- a) ukoliko se vrši kupovina lijekova po ekonomskoj cijeni, a takvi lijekovi se nalaze na esencijalnoj listi ili lijekova za koje postoji zamjena istog generičkog sastava, a nalaze se na esencijalnoj listi;
- b) ukoliko su zdravstvene usluge plaćene, a isto je moglo biti obavljeno na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja (izuzev slučajeva liječenja ratnih vojnih invalida u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu);
- c) za obavljanje stomatoloških usluga, izuzev ako su iste posljedica ranjavanja;
- d) u slučaju neusaglašene medicinske dokumentacije i računa za lijekove.

U skladu člana 30. stav. 2. Odluke ministar Ministarstva posebnim rješenjem za svaku budžetsku godinu imenuje tročlanu komisiju Ministarstva koja razmatra podnesene zahtjeve. Odlukom je utvrđena i mogućnost da Komisija u svom radu vrši provjeru podnesene dokumentacije, traži dopunu iste, te u posebnim slučajevima traži i stručno mišljenje Ministarstva zdravstva, Zavoda zdravstvenog osiguranja ili druge institucije u vezi sa odgovarajućim liječenjem. U 2017.-oj godini u rješavanju 45 zahtjeva tražena je dopuna, što je za 34 više u odnosu na izvještajnu 2016.godinu. Svi takvi zahtjevi su prilikom sumiranja stanja za proteklu budžetsku godinu objedinjeni i prikazani zajedno.

IV Tabelarni prikaz podnesenih zahtjeva u 2017.godini

Sistemsom analizom podnesenih zahtjeva kao i utroška sredstava u 2017. godini, sa transfera Ministarstva za navedenu namjenu, subanalitika-OAD 214 " Pomoć za liječenje i nabavku lijekova" utvrđeno je:

- U budžetskoj 2017. godini podneseno je i obrađeno ukupno 2947 zahtjeva, od čega su odobrena novčana sredstva za 2709 korisnika, a 238 podneseni zahtjev je odbijen ili vraćen na dopunu. Iz razloga nezadovoljstva na visinu odobrenih sredstava ili odbijanje zahtjeva uloženo je 115 žalbi što je za 34 žalbe više u odnosu na 2016. godinu, a od kojih se 34 žalbe u zakonom propisanoj proceduri i uvažilo.

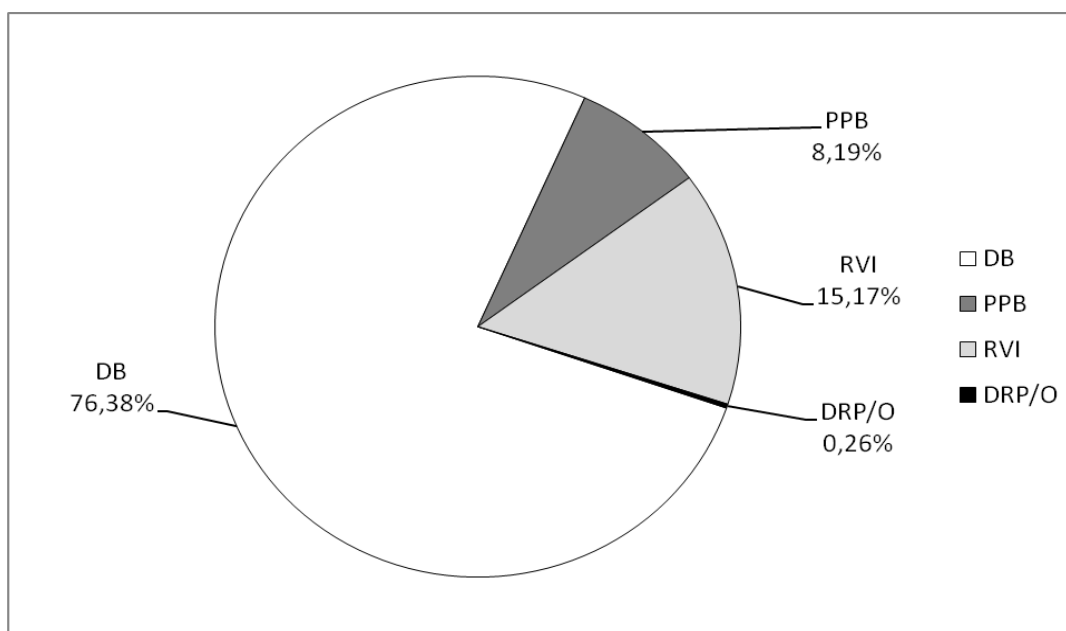
- Prema strukturnoj analizi korisnika prava, odnosno lica iz člana 2. i 4. Odluke, koja su ostvarila pravo na ovaj vid pomoći u 2017.godini od 2709 odobrenih zahtjeva, su slijedeće kategorije:
 - Demobilizirani branioци i članovi njihovih porodica, članovi porodica umrlih DB- **2069 korisnika**;
 - Dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja i članovi uže porodice poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnih priznanja ili odlikovanja – **7 korisnika**;
 - Ratni vojni invalidi i članovi porodice umrlih ratnih vojnih invalida- **411 korisnika**;
 - Članovi porodice šehida, poginulih, umrlih i nestalih branilaca- **222 korisnika**.

Struktura korisnika odobrenih sredstava po općinama Kantona i kategorijama data je u tabeli i dijagramu u nastavku:

Tabela1. – Struktura korisnika odobrenih sredstava po općinama Kantona

Općina	populacija				Ukupno:
	DB	PPB	RVI	DRP/O	
Breza	36	8	14	2	60
Doboj Jug	58	7	9		74
Kakanj	114	16	28		158
Maglaj	285	23	38		346
Olovo	100	7	6		113
Tešanj	218	25	19	1	263
Usora	17	1	4		22
Vareš	59	9	14	1	83
Visoko	243	39	52	1	335
Zavidovići	302	29	64		395
Zenica	433	47	111	1	592
Žepče	204	11	52	1	268
Ukupno:	2.069	222	411	7	2.709

Dijagram 1. –Raspodjela sredstava po kategorijama korisnika

Naglašavamo da su svi zaprimljeni zahtjevi, od strane Ministarstva za boračka pitanja, obrađeni i svi su u zakonom propisanom postupku realizirani donošenjem rješenja o odobravanju ili odbijanju zahtjeva, uplatom sredstava, pravdanjem odobrenih sredstava i arhiviranjem spisa.

V Tabelarni pregled utroška sredstava

Sa pozicije Ministarstva za navedenu namjenu u 2017. godini iz Budžeta ZE-DO kantona utrošena su novčana sredstva u ukupnom iznosu od 950.000,00 KM.

Struktura odobrenih sredstava po općinama Kantona i kategorijama u tabeli u nastavku:

Tabela 2. - Struktura odobrenih sredstava po općinama Kantona i kategorijama

općina / populacija		DB	PPB	RVI	DRP/O	Ukupno:
Breza	korisnika	36	8	14	2	60
	sredstava	14.150,00	2.100,00	5.450,00	1.000,00	22.700,00
Doboj Jug	korisnika	58	7	9	0	74
	sredstava	23.640,00	1.350,00	3.900,00	0,00	28.890,00
Kakanj	korisnika	114	16	28	0	158
	sredstava	42.000,00	6.350,00	9.500,00	0,00	57.850,00
Maglaj	korisnika	285	23	38	0	346
	sredstava	75.200,00	6.900,00	11.150,00	0,00	93.250,00
Olovo	korisnika	100	7	6	0	113
	sredstava	42.050,00	1.700,00	1.900,00	0,00	45.650,00
Tešanj	korisnika	218	25	19	1	263
	sredstava	76.900,00	6.700,00	7.250,00	1.000,00	91.850,00
Usora	korisnika	17	1	4	0	22
	sredstava	8.850,00	600,00	2.250,00	0,00	11.700,00
Vareš	korisnika	59	9	14	1	83
	sredstava	27.200,00	3.250,00	6.350,00	500,00	37.300,00
Visoko	korisnika	243	39	52	1	335
	sredstava	84.450,00	10.050,00	16.800,00	1.000,00	112.300,00
Zavidovići	korisnika	302	29	64	0	395
	sredstava	95.360,00	6.250,00	19.100,00		120.710,00
Zenica	korisnika	433	47	111	1	592
	sredstava	164.650,00	17.750,00	43.750,00	400,00	226.550,00
Žepče	korisnika	204	11	52	1	268
	sredstava	79.400,00	4.100,00	17.400,00	350,00	101.250,00
ZDK	korisnika	2.069	222	411	7	2.709
	sredstava	733.850	67.100	144.800	4.250	950.000,00

Analizom i sumiranjem obrađenih zahtjeva, utrošenih sredstava namjenjenih za potrebe liječenja i nabavke lijekova za branioce i članove njihovih porodica u 2017. godini, može se konstatovati:

- da je utrošak sredstava u iznosu od 100,00%,
- da je prijem zahtjeva započeo relativno kasno tj. početkom aprila 2017. godine iz razloga kašnjenja donošenja i usvajanja Budžeta ZDK i Programa utroška sredstava Ministarstva za

2017. godinu od strane Vlade ZDK, i da je isto izazvalo nesrazmjerno veliki broj podnesenih zahtjeva u prvoj polovini godine,

- da je prva sjednica komisije održana 13.04.2017. godine, da je u narednom periodu zasjedala svaki treći dan, da je održala 91 sjednicu na kojoj je u prosjeku razmatrala po 33 predmeta i jednu do dvije žalbe.
- da je iznos odobrenih sredstava po gradu-općinama Kantona pratio okvirnu raspodjelu sredstava utvrđenu Programom utroška sredstava i isti je bio uslovljen brojem i kvalitetom obrađenih zahtjeva od strane nadležne gradske-općinskih službi, kao i prirodom, vrstom i težinom bolesti, te visinom potrebnih sredstava u svrhu liječenja i nabavke lijekova. Do kraja decembra obrađivani su svi zaprimljeni predmeti bez obzira iz kojeg grada-općine su dostavljeni.

U izvještajnoj godini bila je redovna uplata uknjiženih sredstava što je drastično smanjilo broj dolazaka korisnika i telefonskih poziva po pitanju uplate odobrenih sredstava po pravosnažnim rješenjima, a sve navedeno omogućilo je učinkovitiji rad uposlenih u Ministarstvu. Ali bez obzira na navedeno nerijetko su dolazili oni koji su bili na bolničkom liječenju ili su pak došli na kontrolu specijaliste iz drugih općina Kantona i koji su morali kupiti propisanu terapiju, a nemaju nikakva primanja u porodici, u takvim slučajevima Ministarstvo je intervenisalo u Ministarstvu finansija za ubrzanom uplatom odobrenih sredstava.

VI Zaključna razmatranja

Uzimajući u obzir činjenicu da se radi o korisnicima kojima se zbog starosti iz godine u godinu narušava zdravstveno stanje, činjenicu da je ekonomsko stanje društva sve lošije (nezaposlenost, neplaćeni doprinosi od strane poslodavca, stečajni postupci, minimalna primanja-PIO i plate...), i sve gore navedeno, te komparativnim sagledavanjem informacija datih u ranijim godinama, može se zaključiti da se generalno svake godine povećava broj podnesenih zahtjeva za naknadu troškova liječenja i nabavke lijekova. Tako je u 2017. godini podneseno i obrađeno 427 zahtjeva više nego 2016.godine, a za 966 zahtjeva više nego u 2015.godini. Uvidom u dostavljene predmete kao i priloženu dokumentaciju moglo se zaključiti da većina aplikanata živi u jako teškoj socijalno- ekonomskoj situaciji, bez osnovnih sredstava za život, te uzimajući u obzir i segmet da su isti izloženi i troškovima liječenja to dodatno narušava kvalitetu života istih. Navedeno se potvrđuje činjenicom da je veliki dio istih i korisnik vanredne novčane pomoći u izvještajnoj godini.

Obradom zaprimljenih predmeta ustanovilo se da je povećan broj teških oboljenja kao što su maligna oboljenja, oboljenja centralnog nervnog sistema, hirurške intervencije na srcu i mozgu, infarkt-srčani i moždani, oboljenja mišićnog sistema i druga teška oboljenja, koja pored propisanih i skupih terapija iziskuju i poseban režim ishrane. Treba naglasiti da u slučaju ovih oboljenja, propisani ordinirajući lijekovi od strane ljekara specijalista, vrlo često se refundiraju u minimalnim iznosima ili se uopšte ne refundiraju od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja ZDK. Upravo u takvim slučajevima Ministarstvo pokušava našim korisnicima omogućiti sufinansiranje u nabavljanju takvih lijekova ili obavljanju lječničkih pretraga. Pozitivna je činjenica da je i u 2017. godini ZZO ZDK refundirao sredstva u iznosu od 700 KM za plaćanje urađenog PET/CT ili pak 30% od ukupne cijene urađenog pregleda van države BiH. Ministarstvo je u takvim slučajevima odobravalo sredstva za drugi dio troškova obavljenih usluga u javnim/privatnim zdravstvenim ustanovama, a po uputnici i preporuci nadležnih ljekara specijalista. U izvještajnoj godini bilo je oko 200 zahtjeva sa novootkrivenim karcinomom i takvim korisnicima je odobravana pomoć u iznosu od 1.000 KM, a za članove porodice (supruga, dijete) 800 KM. Za 3 korisnika je odobrena pomoć u iznosu od 2.0000 KM i za 10 korisnika sredstva u iznosu od 1.300,00 KM, a odobravanje ove visine novčanih sredstava uslovljeno je liječenjem van države BiH, van Kantona ili se u porodici nalaze dva i više člana oboljela od nekog teškog oboljenja. Također, Ministarstvo je i u nekoliko slučajeva pomagalo u liječenju neplodnosti, odnosno vantjelesnoj oplodnji supružnika koji

se nalaze u kriznim reproduktivnim godinama i isto je u nekoliko slučajeva okončano pozitivnim ishodom.

Moramo pomenuti da teška oboljenja dovode i do povećanog procenta smrtnosti naših korisnika za 5.82%. Tako su u 2015. godini umrla 643 korisnika, u 2016.godine 722 , a u 2017. godini 764 korisnika.

Pored toga, evidentno je i povećanje broja zahtjeva branilaca i članova njihovih porodica kojima je potrebno liječenje u zdravstvenim ustanovama van Kantona i van Bosne i Hercegovine, a prema preporukama i nalazima ljekara specijalista, odnosno konzilija ljekara kliničkih centara da takvo liječenje nije moguće obaviti u BiH što iziskuje dodatne troškove. Posebno treba naglasiti ekspanziju liječenja, odnosno operativnih zahvata, transplatacija, a nakon toga i kontrolnih pregleda u privatnim zdravstvenim ustanovama susjednih država, u Beogradu i Zagrebu. U velikom broju slučajeva radi se o djeci pripadnika branilačke populacije. Bez obzira na potvrde konzilija ljekara o nemogućnosti liječenja u našim klinikama ni Fond solidarnosti FBiH, a ni ZZO Kantona u velikom broju ne snose troškove te vrste liječenja i operativnih zahvata ili kako smo već naveli 30% od ukupne cijene (ZZO ZDK).

Takođe naglašavamo da je primjetno sve veći broj zahtjeva pripadnika naše kategorije sa utvrđenom dijagnozom raznih oblika psihoza, psihotičnih stanja, PTSP-ija sa uzročno-posljedičnom vezom učešća u ratu, kojima je neophodna pomoć psihijataru i psihologu, kao i oboljenja ratnih vojnih invalida u cilju liječenja rana i povreda, također posljedično vezanih za učešće u ratu, na što je potrebno obratiti posebnu pažnju prilikom pružanja usluga u okviru redovne zdravstvene zaštite uz odgovarajući tretman i terapiju, uz prijedlog bez participacije od strane korisnika.

Imajući u vidu navedeno, nesporno se može zaključiti da sredstva namjenjena za realizaciju ovog vida dopunskog prava treba da budu veća i prioritet i ubuduće, posebno kada je u pitanju prioritet prilikom uplate odobrenih sredstava, kako bi i na ovaj način doprinijeli unapređenju, očuvanju i poboljšanju evidentno narušenog zdravlja branilaca i članova njihovih porodica, spasili život, pomogli u liječenju i nabavci lijekova, posebno za teška i neizlječiva oboljenja kojih je svakim danom sve više.

MINISTAR

Fahrudin Čolaković